

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA”, sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigănta Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș) Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște, Câmpiana, Cârțișoarea, Chiorana, Chiseteiana, Codreanu, Codru, (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gheria), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul Grănițerul Bănățan, (Mehadia) Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreană, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Sylvania Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vascău), Târnavăneana, Timișana, Țibleşana, Untrea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

ABONAMENTUL PE 1 AN LEI 120. — PE 1/2 AN LEI 60. NUMĂRUL 2-50 LEI.	COMITETUL DE REDACȚIE: Dom. RAȚIU, Ion I. LĂPĂDATU și Const. POPP Redactor responsabil: Vasile Vlaicu.	TAXA PENTRU INSERTIUNI: De fie-care cm ☐ 2 Lei. Bilanțurile după tarif special.
---	---	---

SUMARUL:

Unificarea monetară. — Situațiunea mondială a cerealelor. — Recolta mondială a porumbului. — Modificări de taxe vamale. — Taxa timbrului proporțional — Abrogarea legii prin care se încuraja cultura pământului cu mijloace mecanice. — Din Germania.

Cronica săptămânală. — Bursa.

Unificarea monetară.

Vorbind în capitolul precedent de rambursarea vechii monete austro-ungare în moneda națională română, am afirmat, că chestiunea aceasta a fost tratată și rezolvită de factorii decisivi ai Guvernului dela București cu toată superficialitatea, din care cauză a avut cele mai păgubitoare urmări pentru viața economică a ținuturilor de dincoace de Carpați.

La timpul său, discuția asupra acestei chestiuni nu s'a putut face cu liniștea și obiectivitatea, ce ar fi reclamat importanța ei. Patimile politice și diversitatea intereselor au prefăcut discuția într'un fel de „bellum omnium contra omnes”. Observările și cererile juste și întemeiate ale cercurilor ardelenesti, care studiaseră și aprofundaseră această chestiune n'au fost considerate. De aci urmările păgubitoare ce s'au produs.

Ne dăm seamă, că a mai discuta astăzi această chestiune, este fără folos practic. Cu toate acestea, credem, că e bine să se cunoască, cel puțin pentru posteritate, stăruințele depuse de cercurile ardelenesti în scop de a determina la factorii decisivi o soluționare justă și nepăgubitoare. Din acest motiv lasăm să urmeze mai întâiu trei documente, relativ la aceasta chestiune, rezervându-ne a face pe temeiul lor încheerile cuvenite. Aceste trei documente sunt:

1. Memoriul din 5 Martie 1920, adresat de scriitorul acestor rânduri fostului ministru de finanțe ad interim, Dl M. Popovici și

2. Memoriul din 30 Junie 1920 și cel din 12 Julie acelaș dat acelaș an, adresate ambele regretatului Take Ionescu, ca locțiitor al Dnui N. Titulescu, titularul ministerului de finanțe.

Aceste două din urmă memoriile au fost prezentate de cercurile economice și financiare din Ardeal (bănci, camere de comerț, sindicate comerciale, industriale, agricole etc.), dar pregătite și redactate de prezentatorul primului memoriu.

I.

Cred, e de prisos să mai spun, că chestiunea cir ulațiunii biletelor Băncii Austro-Ungare, a ajuns într'un stadiu atât de penibil, odios și păgubitor, în-

cât rezolvirea urgentă a acestei chestiuni este o problemă, care nu mai poate fi amânată,

Pe lângă multele calamități din trecut, Domniei Voastre bine cunoscute, azi se mai adaugă un fapt de o extremă gravitate, faptul că, după ce Ceho-Slovacia și Jugo-Slavia au retras și retrag biletele de coroane din circulațiune, am rămas, așa zicând, singurul teritoriu, asupra căruia se concentrează toată invaziunea monetei de hârtie din Ungaria și Austria și astfel, față de trecut, situațiunea devine și mai primejdioasă.

Stampilarea, la timpul său, ar putea confirma aceasta ce au luat parte la conferența, în care a fost hotărâtă, s'a făcut în credința, că în cel mult trei luni de zile, coroanele stampilate vor fi rambursate cu moneda de hârtie, comandată în America. Or, această speranță, din împrejurări neatârnatore de noi, nu s'a realizat și nu e realizată nici astăzi, deși au trecut zece luni de atunci.

Ingrijat de dimensiunile ce luase falsificarea stampilelor, la ancheta din Octombrie anul trecut, anchetă inițiată de D-Voastră, ca fost Șef al Resortului de Industrie din Sibiu, cum de sigur Vă aduceți aminte, am propus și am stăruit, să înlocuim biletele stampilate, în prima linie cele de 1000 și 10.000 coroane, — cu bilete noi, bilete românești, dar tot în coroane, bilete, care aveau să fie confecționate la Viena, unde se puteau face ușor, așa cum, în parte, făcuseră Ceho-Slovacii prin o simplă schimbare de clișee și unde, după informațiunile ce aveam, erau date condițiunile materiale și tehnice, ca noile bilete să fie tipărite în timp relativ scurt.

Propunerea mea, pe care de altfel o am repetat și în Ianuarie a. c. n'a fost considerată și nici alta mai bună în locul ei nu s'a găsit. Astfel am continuat a rămânea în situațiunea, care, cum am spus, de atunci s'a agravat tot mai mult.

Nu voi insista asupra tuturor motivelor, cu care am susținut atunci propunerea făcută. Voi atinge numai două din ele, acele cari și azi sunt actuale și care trebuie să ne determine la o grabnică acțiune pentru soluționarea chestiunii.

Susțineam atunci, că împotriva stampilărilor false nu există alt mijloc de apărare, decât o hârtie monedă nouă, care să nu mai poată fi ușor imitată. Arătăm, că la acest rezon ajunseră chiar și Ceho-Slovacii, deși făcuseră o stampilare în condițiuni tehnice mai superioare. În rândul al doilea eram de convingerea, că unificarea valutei atunci nu putea fi rezolvită în mod definitiv prin rambursarea în monedă națională, nefiindu-ne încă bine cunoscute hotărârile Conferenței de pace, sub acest raport, și lipsind și alte condițiuni în acest scop.

De aceste resoane sunt și astăzi stăpânit. Cred și acuma, că nu sunt date toate condițiunile, ca ches-

tiunea unificării valutei să poată fi rezolvată în mod definitiv. Ea va putea fi rezolvată numai în mod provisor, prin înlocuirea grabnică a biletelor Băncii Austro-Uogare.

În cuvintele rostite la 16 Februarie a. c. în Camera Deputaților am arătat, că, după mine, rambursarea coroanelor depinde de sarcina, pe care statul poate și voește să o ia asupra sa în scopul acestei operațiuni.

Azi măsura acestei sarcini nu poate fi satorită în mod just. Azi, mai cu seamă, că nu se cunoaște exact nici suma totală a coroanelor de pe întreg teritoriul României întregite, nu se poate spune, dacă Statul este sau nu în stare să facă rambursarea integral sau parțial. Aceasta se va putea aprecia numai mai târziu, când se vor cunoaște precis toate datoriile din trecut, din timpul războiului și din cel de tranziție ale vechiului Regat și ale nouilor provincii, când ne vom putea da seama de toate isvoarele de venit, de toate cheltuelile, de întreaga avere națională și de toate impozitele, ce vor trebui aplicate în scopul restabilirii echilibrului financiar și bugetar al statului. Atunci se va putea preciza în mod exact și cu considerarea tuturor împrejurărilor, ce sarcini poate și trebuie să ia statul în scopul unificării valutei prin rambursarea biletelor străine. Cu alte cuvinte chestiunea unificării valutei — cum s'a constatat această și în alte State — va putea fi rezolvită definitiv numai în legătură cu toate celelalte probleme financiare, bugetare și fiscale ale Statului.

După cât am putut urmări chestiunea unificării valutei și la alte popoare, ni-am făcut convingerea, că motivul arătat în cele precedente este cauza pentru care — cu excepțiunea Franței — nici un Stat format sau mărit din Monarchia Austro-Ungară, nu a rezolvit până acum în mod definitiv această chestiune. Franța a rezolvit, rambursând mărcile germane pe cursul de paritate de 1. 25 frs. Motivele pentru care Franța a putut facea aceasta le-am arătat cu altă ocaziune. Dela redactarea acestui memoriu am constatat, că Belgia încă a rambursat moneda germană pe curs al pari, deci întocmai ca Franța.

Alte state nu s'a putut decide la acest pas, căci nu-și pot da seamă, dacă sunt sau nu în stare să ia asupra lor sarcina unei rambursări integrale. Iar o rambursare în mod parțial și definitiv prezintă atâtea complicațiuni, în cât nu este mirare că s'a preferit soluțiunile provisorii.

O rambursare parțială nu e decât o devalvație și dacă devalvația s'ar mărgini numai la hârtia monedă din circulațiune, ar putea fi în fine chiar și admisă, încât astfel nu e posibil. Devalvația însă atinge și creanțele, în cazul nostru valorile în valută de coroane. Și aici se ivesc apoi complicațiunile mari și dificile.

La noi e acceptată, în anumite cercuri, ideea unei rambursări parțiale, deci a unei devalvații. În tendința de a se impune statului o sarcină cât mai redusă, cursul de rambursare ce să discută, variază între 30—50 bani de coroană.

Aceasta soluțiune ar avea ca urmare, că detentorii de coroane ar suferi o pagubă de 50—70% față de valoare integrală. Dar nu numai ei, și toți posesorii de creanțe în valută de coroane ar suferi această pierdere. Intreaga avere națională, reprezentată în coroane, s'ar reduce cu 50—70%.

O astfel de procedură ar constitui o mare nedreptate, împotriva căreia, când soluțiunea aceasta a fost propusă în alte state, s'au ridicat foarte mulți oameni distinși de stat, economiști și financiari. Ideia unei asemenea devalvații a fost combătută în Cehoslovacia, în Jugo-Slavia și chiar și în Italia. Motivele cari sau adus, s'ar putea rezuma în următoarele:

1. Este inadmisibil să se conceapă o rambursare, parțială o devalvație, care se atingă numai pe detentorii de bancnote și de creanțe în coroane, lovindu-i pe o bază de egalitate relativă, adică lipsind și pe cel bogat ca și pe cel mai sărac deopotrivă cu 50—70% din avutul lor. Dacă, ca ultima ratio, devaluarea e nemăsurabilă, ea trebuie să atingă, pe baza unui impozit progresiv, toate proprietățile mobile și imobile și toate ramurile de producțiune;

2. prin devalvație unilaterală, se nimicește o parte însemnată din averea mobilă, bani și creanțe, deci o parte din averea națională. Statul nu poate avea interes o provoca aceasta, căci își nimicește o bază însemnată de impozite, bază, pe care, aplicat fiind un sistem progresiv de impozit, ar putea da singură plusul sarcinilor ce ar reveni statului în cazul unei rambursări integrale;

3. devalvația în anarhia de prețuri, ce există astăzi, nu ușurează condițiunile de viață. Experiența făcută în Italia arată, că pe teritoriul austriac, după retragerea coroanelor prin rambursare parțială, prețurile au crescut și ceace mai înainte costa o coroană, costa mai târziu o liră, deși statul dăduse asupra unei coroane numai 60% în monedă italiană. În privința aceasta Dr. Fort, fost ministru de comerț în Boemia zice cu multă dreptate: „Statul poate ordona prin o lege, că valoarea nominală a monedei să fie redusă la jumătate, dar nici o putere legală nu va fi în stare a ordona că marfa, care a costat o coroană să coste numai jumătate“;

4. devalvația creanțelor nu poate fi admisă nici din punct de vedere al raporturilor strânse dintre creanțele rezolvite deja în parte prin tratatul de pace și despre care am vorbit mai detaliat în discursul dela Februarie a. c. din Cameră.

Acesta sunt motivele, pentru care statele în situațiune analogă cu noi, nu s'au putut decide nici la

o rezolvire definitivă prin rambursarea integrală, pe curs de paritate, și nici la o rezolvire pe curs redus prin devalvație. Au acceptat o rezolvire provizorie.

Astfel Italia a retras biletele Băncii Austro-Ungare, dând un avans de 60% în lire, rezervându-și, după informațiunile ce avem, a urma eventual acest avans mai târziu până la paritate. După cum am putut afla, s'au retras 2¹/₂ miliarde coroane. Din 19 Aprilie 1919 Italia are valută unitară. Acest mod de rezolvire cu speranță în viitor a avut de urmare o confuzie în chestia creanțelor.

Dacă cineva are o datorie de o mie coroane, e obligat să plătească în bani 60% adică 600 lire, rămânând ca diferența de 400 coroane să o reguleze când statul italian va decide definitiv chestiunea cursului de rambursare. Până atunci partea neachitată a creanțelor române în suspensiune.

În Cehoslovacia, deși chestiunea unei Bănci de emisiune se discută din Decembrie 1918 și s'a acceptat chiar și ideia unui sistem monetar propriu (sokoll- frs. francez), totuși se mențin biletele de coroane, dar cehești, spre a nu produce complicațiuni și perturbațiuni.

În Jugo-Slavia cu biletele de un dinar = 4 coroane se mențin propriu zis două sisteme valutare. Prin urmare nici nu poate fi vorba de o unificare definitivă a valutei.

În fine, în Polonia, ultimul proiect, despre care am cunoștință, este o lege despre nostrificarea coroanelor, rublelor și mărcilor, în proporția de: cor. 3600, rub. 1500, M. 2400. În cât o familie ar fi prezentat sume mai mari spre stampilare, decât cele arătate, pentru plus primia¹/₂ în monedă stampilată și¹/₂ în bonuri de stat. Creanțele aveau să fie regulate după aceleaș norme. O datorie de 10.000 coroane ar fi trebuit plătită cu 3600 coroane monedă (respectiv 1500 rub. sau 2400 mărci), iar restul de 6400 coroane trebuia regulat jumătate în monedă și jumătate în bonuri. Bonurile purtau o dobândă de 4%. Legea aceasta adusă sub Ministrul Englich a fost pare-mi-se abandonată de urmașul său Karkinski.

Evident, din motivele arătate, nici la noi nu poate fi vorba de o rezolvire definitivă a chestiunii unificării valutei. Întâiu, pentru că Statul nu s'ar putea decide azi la rambursarea integrală, singura în măsură de a soluționa chestiunea unificării valutei fără perturbațiuni și al doilea, pentru că o rambursare parțială definitivă, o devalvație, ar fi o nedreptate nu numai pentru cele arătate mai sus, ci și pentru faptul, că statul, ce privește biletele Băncii Generale le-a echivalvat ce cele ale Băncii Naționale, fără a avea o asigurare de despăgubire din partea Germaniei. Iar sarcina ce a luat-o asupra sa Statul din această echivalare va fi suportată de toată țara.

În astfel de împrejurări nu ne rămâne alta de cât să rezolvim chestiunea unificării valutei, în mod provizor prin o combinație între sistemul acceptat în Italia și cel din Polonia.

Statul să retragă biletele Băncii Austro-Ungare, dând un avans oarecare în monedă națională. Avansul ar avea să se dea în bilete de ale Băncii Naționale, în măsură sumei de care se poate dispune în acest scop.

După noi ar fi echitabil să se dea un avans de 50% în monedă națională. Restul s'ar da în bonuri de Stat, în coroane cu dobândă potrivită.

Creanțele s'ar regula în monedă și în bonuri, amăsurat proporțiunii de rambursare. Chestiunea bonurilor ar rămânea să fie rezolvită cu prilejul regulării tuturor sarcinilor Statului, cu prilejul echilibrării finanțelor și bugetului României.

Nu am insistat și nu insist mai pe larg asupra necesității, ca rambursarea să se facă numai în bilete de ale Băncii Naționale și în nici un caz în bilete de stat, după cum se proiectează de unii. Asupra acestei chestiuni cred, că ideile sunt lămurite.

Chestiunea valutei este foarte complexă. Cu cât o aprofundezi mai mult, cu atât o găsești mai grea. Soluții, care pentru un moment par practice, folosite și juste, adeseori trebuiesc abandonate, mai cu seamă dacă li se analizează în detalii urmările.

Iar greutatea cea mai mare rezidă în faptul, că e aproape cu neputință a fixa de mai înainte, a prevede toate consecințele financiare economice și sociale, care le pot avea măsurile ce se propun, soluțiunile ce se indică pentru aranjarea chestiunii valutare. Așa este și în cazul de față. Soluțiuni propuse după îndelungate cugetări și cercetări, făcute cu cele mai intențiuni, pot să aibă consecințe neprevăzute, poate bune, poate rele. Imi dau seama de toate acestea și deși interesul meu personal ar fi să nu risc soluțiuni proprii, totuși, în conștiința datoriei ce am, Vă prezint acest memoriu pe care-l veți aprecia după cum veți crede.

București la 5 Martie 1920.

(Va urma)

Crușarea și renunțarea sunt cele mai bune mijloace de apărare contra jafului, și contra pirateriei în comerțul de azi. Pedepsiți speculatorii prețurilor, renunțând la chelutala, ce vi-o pretind ei.

Vedeți, că economia oamenilor deștepți se întemeiază pe administrarea cuminte a averilor disponibile. Veți chivernisi deci din averile voastre, cel puțin, ceasurile vieții și sănătatea voastră.

Situațiunea mondială a cerealelor

Informațiile culese de Institutul internațional de agricultură din Roma prezintă situația agricolă mondială precum urmează.

În Europa recolta cerealelor dă un rezultat defavorabil față de anul trecut.

Pentru Germania producțiunea de grâu este evaluată la 18,957,000 chintale, de secară, 53,401,000 de orz 15,814,000 și ovăs 41,308,000 cu un deficit față de anul trecut variând între 17 și 35 la sută.

În România producțiunea se cifrează la 25 milioane chintale de grâu, 19,350,000 orz, 14,300,000 ovăs și 24,000,000 porumb, cu o diferență, pentru porumb în minus, iar pentru celelalte cereale în plus față de 1921.

Cu excepție pentru Rusia și Iugoslavia, pentru cari lipsesc deocamdată cifre statistice, producțiunea Europei în 1922 este de 253 milioane chintale grâu (81 la sută față de 1921), 174 milioane chintale orz (102 la sută față de 1921) și 189 milioane chintale ovăs (99 la sută față de 1921).

În Statele-Unite recolta de grâu în 1922 este de 810 milioane bushel la care se adăugă o cantitate de 109 milioane bushel din disponibilul rămas din 1921.

Consumul intern necesitând o cantitate de 559 milioane bushel iar stocul de rezervă imobilizând o cantitate de 100 milioane bushel, vor rămâne pentru export circa 260 milioane bushel de grâu.

Din Argentina și India știrile sunt favorabile și se speră pe un excedent disponibil pentru export suficient de însemnat.

Pentru Canada recolta de grâu este evaluată la 380 milioane bushel față de 100 milioane în 1921.

Coloniile engleze au avut de suferit puțin din cauza secetei: rendementul în general oscilează în jurul producțiunii din anii mijlocii.

Piața mondială.

Piața mondială a cerealelor, deși recolta prezintă un ușor excedent față de anul trecut, se menține fermă. La aceasta fermitate contribuie într-o măsură însemnată și urcarea navlului.

Pe de alte parte intervine situația politică a Europei Statele exportatoare din cele două Americi srompțează turburările politice din Europa și așteaptă momentul când cererile țărilor în deficit din cauza condițiunilor politice și economice, vor deveni mai perzistente

---

„Cine are urechi de auzit, să auză“, a zis Mântuitorul. Cine are ochi de văzut, să vază, că „Revista Economică“ este singura foaie românească luptând, pentru solidarizarea forțelor românești,

Recolta mondială a porumbului

După „Corn Trade News“ recolta porumbului în anul curent de 8,516 milioane chintale față de 946 milioane în 1921 și 974 milioane în 1920.

Impărțit pe state producțiunea în 1922 față de 1921 și 1920 se prezintă astfel: (în mii de chintale).

	1922	1921	1920
Statele Unite	725,700	783,700	821,905
Canada	3,700	3,700	3,400
România	27,000	27,600	4,700
Bulgaria	4,100	8,700	8,700
Jugoslavia	18,500	18,900	24,000
Ungaria	6,500	8,500	12,800
Italia	18,000	28,000	24,000
Argentina	39,600	58,800	65,800
Africa centrală	8,500	12,200	9,100

Modificări de taxe vamale.

A avut loc la ministerul de finanțe ședința comisiei superioare vamale, la care au luat parte cu informatori și numeroși reprezentanți ai diferitelor industrii din țară.

În chestia taxei de export soda caustică, comisia superioară vamală a emis avizul pentru 1000 lei de vagon.

În chestia modificării taxei de import asupra sacilor de hârtie pertru ciment, ipsos și var, comisia superioară vamală a emis avizul de a se menține taxa vamală de 10 lei la kgr.

În chestia taxei de export asupra negrului animal (Spodium) comisia superioară vamală a emis avizul de a se menține taxa de 20 la sută ad valorem.

Chestia modificării taxelor de import asupra unor mașini agricole cari se fabrică la noi în țară s'a amânat.

S'a intrat apoi în lungi discuții cu privire la modificarea taxelor de import asupra torturilor, firelor și țesăturilor de bumbac, în și cânepă.

S'au adunat diferite date și relații dela reprezentanții fabricilor de țesături, a se emite avizul în ședința viitoare.

Hotărârile comisiei superioare vamale sunt numai avize ce urmează a fi aprobate de către de Vintilă Brătianu, ministru de finanțe.

Nu ascultați de profetul, care zice, că temelia economiei este satisfacerea trebuințelor, fiind-că ei vi se oferă imediat a vi le satisface spre deplina lui satisfacție. Lui îi convine profeția trebuințelor.

Taxa Timbrului Proporțional

S'a anunțat greșit că după o ultimă dispoziție a Direcțiunii Timbrului din ministerul de finanțe, la contractările cu statul, nu s'ar mai datora taxa timbrului proporțional de 1 la mie la facturi și nici celelalte taxe de timbru proporțional sau înregistrare.

Ministerul anunță, că o asemenea dispozițiune nu se putea lua fiind, contrară legii timbrului care prin art. 52, prevede, că la toate actele încheiate între stat și particulari taxele cad în sarcina particularilor.

O singură scutire prevede legea și anume scuteste de taxe actele intervenite între State, județe și comune.

Abrogarea legii

prin care se incuraja cultura pământului cu mijloace mecanice

„Monitorul Oficial“ No. 164 promulgă legea următoare:

ART. I. — Legea pentru încurajarea culturii pământului cu mijloace mecanice, promulgată în înaltul decret regal No. 3.613 din 25 Iulie 1921, se abrogă în întregul ei pentru viitor, iar pentru trecut se vor respecta dispozițiunile dela art. 2 și 3, înă numai în limitele de mai jos.

ART. II. — Toți agricultorii și întreprinzătorii de cultură mecanică, cari au importat mașini de cultură mecanică dela promulgarea legii și până la 1 Octombrie 1922 și ar avea mașinile intrate în vamă la această dată, dar nevămutate, se vor bucura de avantajele prevăzute la art. 2 al legii și anume de scutirea de taxe vamale, comision și orice alte taxe pentru acest mașini, piese de rezervă și accesorii.

ART. III. — Toți agricultorii și întreprinzătorii de arătură, cu mijloace mecanice, cari au importat mașini pentru cultura mecanică dela 1 Septembrie 1921 și până la 1 Aprilie 1922, interval prevăzut de lege, se bucură de avantajele acordate la art. 3 al ei și anume dreptul de a exporta cu scutirea taxelor de export, o cantitate de cereale de primăvară din recolta anului 1922, a cărei valoare va corespunde valorii în lei a aparatelor importate și care cantitate și valoare se determină numai de comisia de motocultură de pe lângă ministerul agriculturii și domeniilor.

ART. IV. — Toți cei menționați mai sus nu vor mai beneficia însă nici pentru trecut de celelalte avantaje prevăzute în articolele 4, 6 și 7 ale legii pentru încurajarea culturii pământului cu mijloace mecanice, care este și rămâne abrogată.

Din Germania.

Măsuri în contra deprecierei mărcii germane

Comisiunea reparațiilor, într-o ședință oficială a discutat propunerea franceză relativă la stabilirea controlului asupra finanțelor germane. Din partea delegației franceze, a vorbit d. Barthou, care a susținut memorandumul în contra obiecțiilor juridice ridicate de Sir John Bradburi. Comisiunea se va ocupa de măsurile de luat pentru a împiedica scăderea mărcii germane.

Datoria flotantă a Germaniei

La 10 Octombrie datoria flotantă Germaniei a atins cifra de 489 miliarde 720 milioane mărci; prezentând un spor de 38 miliarde 820 milioane de la 10 Octombrie.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ.

Bursa de cereale s'a deschis la Belgrad și este foarte cercetată.

În Lituania s'a introdus o monedă nouă numită: Litas, corespunzând valorii francului.

Jugoslavia pentru a opri intrucâtva exportul pieilor sale brute a majorat taxa vamală a acestora dela 100 dinari la 1000 dinari de quintal.

Guvernul jugoslav pentru ca să dea avânt comerțului său de lemne a înființat în Egipt o expoziție de lemne, care facilitează în mare măsură exportul său de materii lemnoase.

Banca de asigurare Fonciere din Budapesta ridică capitalul său dela 6 la 20 milioane coroane.

Ungaria, după informațiunile ce le are „Radio“ a început plățirea cupoanelor la obligațiile împrumutului de război ce sunt în streinătate.

Fabrică de cașcaval s'a înființat în Suimusul mureșan (jud Hunedoare). Această fabrică cumpără laptele din împrejurime, îl prelucră în unt pregătind cu cașcaval fisc, care va putea înlocui cu succes în privința calității cașcavalul strein.

Împrumutul de aur în Polonia. În Polonia au început subscrierile la împrumutul aur emis de guvern.

Titlurile sunt rambursabile la 5 ani și producătoare de o dobândă de 8 la sută. Valoarea nominală este exprimată în mărci poloneze și în zloty polski un nou etalon aur echivalent cu un franc aur.

Dobânzile sunt plățibile în mărci hârtie calculate pe baza parității aurului pentru titlurile emise în mărci, iar pentru cele emise în zloty polski vor fi plățite în franci elvețieni.

Știrile din Varșovia spun că succesul subscrierilor a întrecut cu mult toate așteptările.

O bancă jefuită la Cernăuți. În Cernăuți, o bandă de tâlhari, a jefuit în seara de Luni cunoscuta casă de bancă Halpern din Cernăuți.

Bandiții în număr de cinci, dintre care unul îmbrăcat ofițerește, a cerut casierului să-i schimbe o bancnotă de 1000 lei. La răspunsul negativ al acestuia, bandiții au scos revolverele îndreptându-le către cel prezenți.

Ei au luat din casa de fier 800 mii lei, din cari 4000 dolari, 2 milioane mărci și restul în monedă românească.

După furt, tâlharii au dispărut.

Împrumut de german secară. „Institutul de Credit din Oldenburg“ (Germania) a hotărât emiterea unui împrumut de secară.

Titlurile vor fi la purtător și vor fi emise pe prețul de 125 kgr. secară iar răscumpărarea lor, care va avea loc în primul trimestru din 1927, se va face pe baza prețului a 950 kgr. secară. Diferența de 25 kgr. reprezintă dobânda pe cei 4 ani ai împrumutului (Aprilie 1923—Aprilie 1927).

Importul articolelor de lux e interzisă în Germania. Guvernul german a interzis importul articolelor alimentare de lux cum sunt stridiile, vânat-uri scumpe, fructe fine de masă, zaharicale, etc. De asemenea a interzis importul parfumeriilor și cosmeticilor, țesăturilor fine, articolelor de cauciuc, automobilelor, articolelor de artă, etc.

Acord financiar jugoslav și ungar. Între Bancă Națională Jugoslavia din Belgrad și Banca de emisiune ungară din Budapesta s'a încheiat un acord după care cetățenii jugoslavi vor putea cumpăra la Bursa din Budapesta dinari pe cursul zilei și cetățenii unguri vor putea cumpăra coroane ungare la Bursa din Belgrad după cursul zilei.

Târgul de cereale

după buletinul oficial al Bursei Brăila.

Producătorii de cereale mențin pe prețurile urcate, din care cauză nu se pot satisface nici puținele cereri venite din străinătate.

În târgul de cereale s'au obținut următoarele prețuri.

Grâu nou vândut piața Braila Lei		— — — per 100 kgr.	
Orz	" " " "	295—310	" " "
Ovăș	" " " "	330—345	" " "
Porumb	" " " "	250—260	" " "
Fasole	" " " "	460—480	" " "
Secară	" " " "	— — —	" " "
Nuci	" " " "	— — —	" " "

Bursa

În târgul efectelor se remarcă o stagnare, care nu s'a înregistrat de mult la bursă; cauza este lipsa de numerar, care se accentuează pe zi ce trece tot mai mult. — Oferta prea mare față de cerere a determinat o scădere aproape generală în târgul de efecte.

Dintre toate acțiunile s'au menținut și au înregistrat urcări *Reșițele și Petrol Blok*.

Devizele pe piața Bucureștilor sunt în scădere. Leul cotează la paris la 6 crt. 905 centime, cu tendință de urcare.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

o/o	Divid.	Luna Noembrie						
		31	1	2	3	4	6	
Efecte:								
50/o	Imprumut Național 1916	—	78·—	78·—	78·—	78·—	78·—	78·—
50/o	Impr. Unirii 1919	—	79·50	79·50	79·1/2	79·1/2	79·1/2	79·1/2
50/o	Impr. Refacerii	—	84·—	84·—	84·—	82·—	82·—	82·1/2
Bănci:								
500	Bca. Națională	320	13.400	13.400	13.400	13.400	13.400	13.400
500	" Marmorosch B. & Co	100	880·—	880·—	880·—	880·—	880·—	860·—
500	" Românească la purt.	50	790·—	790·—	790·—	790·—	790·—	760·—
500	" Generală a Țării Rom	160/o	470·—	470·—	470·—	470·—	470·—	470·—
100	" „Albina“, Sibiu	—	—	—	—	—	—	—
500	" Tărănească	65	200·—	200·—	200·—	200·—	200·—	200·—
Intreprinderi:								
500	Reșița	200/o	2300·—	2330·—	2380·—	2280·—	2190·—	2100·—
500	I R. D Petrol	—	1950·—	1970·—	1910·—	1880·—	1880·—	1850·—
000	Intrepr. Forestiere Rom. Cluj	—	—	—	—	—	—	—

Schimbul de bani.

Paritatea în Lei înainte de războiu			Luna Noembrie					
			31	1	2	3	4	6
Cursul la București								
100	Franci francezi	L. 100	1125·—	1125·—	1130·—	1128·—	1118·—	1105·—
100	" elvețieni	" 100	—	—	—	—	2950·—	—
100	Koroane cehoslovace	" 105	510·—	507·—	508·—	510·—	509·—	502·—
100	" ungare	" 105	6·25	6·25	6·25	6·25	—	6·25
100	" austriece	" 105	0·20	0·20 1/2	0·20 1/2	0·20 1/2	0·20	0·20
100	Mărci	" 125	3 9/16	3 5/8	3 1/2	2·50	2·50	2·45
1	Liră St.	" 25	720·—	718·—	721·—	730·—	728·—	723·—
100	" Ital.	" 100	650·—	665·—	678·—	695·—	685·—	675·—
100	Dinari	" 100	—	—	—	—	—	—
100	Drahme	" 100	—	—	—	—	—	—
100	Leva	" 100	—	—	—	—	—	—
1	Dolar	" 5	161·—	161·—	161·—	163·—	163·—	161·—
Paris								
100	Lei	Fr. 100	8·70	—	8·85	8·95	9·—	9·05
1	Dolar	" 5	14·26	—	—	14·54	14·57	14·83
1	Liră St.	" 25	63·50	—	63·94	64·90	65·02	66·—
100	Liră Ital.	" 100	58·30	—	61·20	60·80	—	61·20
100	Mărci	" 125	0·30	—	0·30	0·25	0·25	0·22
100	Kor. cehoslov.	" 105	44·50	—	—	46·—	46·10	44·80
100	Kor. ung.	" 105	0·50	—	—	—	—	—
100	Kor. austr.	" 105	—	—	—	—	0·02	—
100	Fr. elv.	" 100	257·25	—	—	—	266·25	277·25

„ARDEALUL“

INSTITUT DE ARTE GRAFICE S. A.
CLUJ, STR. MEMORANDULUI No. 22

POATE LIFERA INSTITU-
TELOR DE CREDIT TOATE

RECHIZITELE DE BIROU
REGISTRELE, HÂRTIA ȘI
TIPĂRITURILE NECESARE

LIVRETE DE DEPUNERI
ȘI ACȚIUNI ARTISTICE.

CEA MAI MODERNĂ TIPOGRAFIE
DIN CLUJ ȘI ÎMPREJURIME ESTE

„ARDEALUL“

Invitare la abonament.

Cu numărul de față se începe noul abo-
nament la „REVISTA ECONOMICĂ“ mu-
tată la Cluj, în următoarele condițiuni:

pe un an întreg: Lei 120.—

o jumătate de an „ 60.—

Abonamente pe timp mai scurt de o ju-
mătate de an nu se servesc.

Costul abonamentelor se poate trimite de
sau prin postă cu mandate postale, sau prin
viriment la „Banca Agrară“ Societate An-
nimă Privilegiată din Cluj, în favorul contu-
lui „Revistei Economice“.

Toate băncile românești, membre sau nu
a „SOLIDARITATEA“ sunt rugate prin a-
ceasta cu toată onoarea să primească vârsă-
mintele de abonamente la ghișeurile lor
pentru contul „Revistei Economice“, trans-
ferându-le prin viriment la „Banca Agrară“
S. A. P. Cluj.

50.000 EXEMPLARE

Calendarul „Dacia Traiana“

pe anul 1923 va apărea în 50.000
exemplare!

Calendarul „Dacia Traiana“

apare cu un cuprins bogat de 320
pagini în formatul 215×15 cm și va
fi cel mai bogat și cel mai ieftin
calendar în întreaga țară.

Calendarul „Dacia Traiana“

este cel mai răspândit și citit calen-
dar în toate părțile populației

Calendarul „Dacia Traiana“

se va împărți gratuit la toate oficiile
publice, restaurante și cafenele pri-
măriile comunale etc.

Calendarul „Dacia Traiana“

are deja până în prezent 18.983
ex prenotări

Publicatiunile

în acest calendar vor avea cel mai
mare succes și vor fi citite de toți.

Publicatiunile

pentru calendar se primesc cu prețurile
și condițiunile cele mai avantajoase.

Dacă voiți răspândirea reclamei Dv. în toată țara, publicați în calendarul „Dacia Traiană“ și vă veți
convinge de un succes sigur. — Rugăm a ne trimite cât mai curând, dar cel mai târziu până în
20 August onor. Dv. comande. Comandele se primesc la toate agențiile de publicitate cu prețuri
originale și direct la tipografia „Dacia Traiană“ Sibiu.